

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus IV. Quam firmitatem habeant Sponsalia Impuberum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

ARTICULUS IV.

Quam firmitatem habeant Sponsalia
Impuberum?

Quæstio est. i. an, si duo impuberes 611.

legitimè contraherent Sponsalia de futuro, mutuo consensu possint ab illis recedere, & sic dissolvere, prout supra dictum est, dissolvi posse à puberibus? Resp. tali casu neutrum posse ante pubertatem rescilire c. de illis 7. b. t. ubi Alexander III. ita loquitur: de illis, qui intra annos aptos matrimonii Sponsalia contrahunt, sive uterque, sive alter reclamer, antequam ad annos matrimonii factos pervenerint, & postulent separati, non sunt nullatenus audiendi. Si verò alteruter istorum ad annos pubertatis pervenerit, intra eosdem annos altero existente, cum Sponsalia contrahuntur: si is, qui minoris ætatis est, cum ad annos illos pervenerit, reclamaverit, nec in alterum voluerit consentire: iudicio Ecclesie poterunt ab invicem separari. Mulier autem, que, postquam annos nobiles attingit, ei, qui nondum ad annos aptos matrimonii venerat, nupsit, cum in eum semel consenserit, amplius non poterit dissentire, nisi ipse, cui nupsit, postquam ad legitimam ætatem pervenerit, in eam suum negaverint prestare consensum. Idem habetur in c. à nobis. 8. eod. ibi: tua discretio requisivit, utrum iis, qui intra annos nobiles matrimonii nomine conjunguntur, vel eorum alteri, antequam ad annos aptos matrimonio perveniant, liceat à matrimonio tali discedere? Ad quod respondemus, quòd pro eo, quòd ante nobiles annos conjugalem consensum non habent, usque ad legitimam ætatem expectare tenentur: & tunc aut confirmetur matrimonium, aut (si simul esse noluerint) separentur, nisi carnalis commixtio ante intervenerit, cum interdum illa tempus anticipare soleat pubertatis.

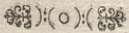
Ex hoc colliges. i. Sponsalia duorum 612.
impuberum adeò obligare, ut ante pubertatem mutuo consensu dissolvi non possint; secus, completà pubertate. Ratio primi est, ne in ætate illa adhuc fragili, propter inconstantiam animi, frequenter nimium fiant ejusmodi contractus, & faciles recessus, qui multis quandoque licibus, etiam alios implicare so-

U 3

sent.

potest Patri conceditur, pro non adulto, cuius contrarium negatur Patri pro adulto: sed pro adulto negatur illi posse contrahere, ut obligetur; ergo pro non adulto conceditur ei posse contrahere, ut obligetur. Ante respons. nota, in hoc cit. c. i. per adultum intelligi majorem septennio; adultus enim hic sumitur prout opponitur non adulto, cum de utroque textus agat. Pontifex autem per non adultum ibi intelligit eum, cujus voluntas discerni non potest, ob ætatis imbecillitatem, ut est minor septennio; ergo hic adultus sumitur pro majore septennio; quo posito Resp. cum dist. textus expressè dicit, quòd Pater non adultum, cui vult, possit matrimonio tradere, si accedat illius deinde consensus expressus, vel tacitus. C. secus N. anteced. ex dict.

610. Ad particulam autem, cujus observatio proponitur, Resp. illam omnino esse adversativam, ut dictum posterius; inferat oppositum ejus, quòd in anteriori continetur, non in quolibet sensu, sed eo, quem intendit Pontifex. Quando igitur Pontifex dixit, quòd Pater filium adultum non possit matrimonio tradere, ly non potest fundatur in eo, quòd adultus, seu septennio major, ipse possit voluntatem suam declarare; adeoque, non deceat, ut ejus loco id faciat Pater ejus; id, quòd non habet, non adultus, seu septennio minor, cum ejus voluntas discerni non possit. Non igitur intendit illationem contrariam, quam vult objectio, ut, cum Pater non possit contrahere pro adulto, ut is inde naturaliter obligetur, per contrarium possit contrahere pro non adulto, ut is inde naturaliter obligetur: sed, cum non possit contrahere pro adulto, quia hic ipse potest consentire, ut ejus voluntas discerni possit; possit tamen contrahere pro non adulto, quia hic ipse consentire non potest, ut ejus voluntas discerni possit, ut ait textus. Ex quo tamen non sequitur, per eum Patris contractum pro non adulto haberi prius Sponsalia, vel matrimonium, quam accedat ejus consensus; sed solum haberi promissionem de procurando deinde, cum adoluerit, ejus consensu; quòd libenter admittitur.

lent. Ratio secundæ est, ex beneficio juris sic disponentis, ut Sponsi maturiores facti, vel amplius confirmati, quod in minori ætate statuerunt; vel rescindere possint, quod minus maturè prius promiserunt; quo habetur, ex istis Sponsalibus nasci quidem vinculum, ut ante pubertatem adeptam, ea tales impuberes rescindere non possit; non tamen eam firmitatem, ut id nequeant eâ adeptam.

613. Coll. 2. in casu, quo duo impuberes contraxerunt Sponsalia, licitum esse illi resiliere, qui citius pubertatem attigerit, etiam altero non expectato, si nolit in eum consentire. *c. de illis. 7. b. t. ibi: si verò alteruter ipsorum ad annos pubertatis pervenerit, intra eosdem annos altero existente, cum Sponsalia contrahuntur, si is, qui minoris ætatis est, cum ad annos illos pervenerit, reclamaverit, nec in alterum voluerit consentire, iudicio Ecclesiæ poterunt separari. Nam frustra expectatur eventus (dum nimirum alter pubes fiat) cuius nullus est effectus c. Cum contingat 36. de Offic. Jud. Delegat.*

614. Dices. I. ergo; si ex duobus Impuberibus is, qui citius pubes fit, reclamaverit, non erunt separandi, quia in cit. c. 7. dicitur: si is, qui minoris est ætatis, in alterum noluerit consentire, separandos esse. Resp. N. illatum; licet iste id non habeat privilegio contractus in impubertate facti, cum teneatur expectare pubertatem ejus, qui est minoris ætatis; poterit tamen reclamare, cum iste pubes fuerit, ne, ubi nullus amplius est animus ad illum, matrimonium infelicem exitum, fortiatur. Nam quod dicitur de illo, qui minoris est ætatis, non dicitur restrictivè ad illum tantum; sed positivè, nimirum, etiam illo reclamante, separandos esse.

615. Dices. 2. ergo Sponsalia impuberum etiam adeptâ pubertate, uno, vel utroque reclamante, non ipsorum consensu; sed Ecclesiæ solam iudicio solvi possunt; quia in cit. c. 7. dicitur: iudicio Ecclesiæ debent separari. Resp. id verum esse, ubi abest certitudo causæ, & facti; secus, cum adest. Sic Barbof. in cit. c. 7. n. 4. vel dic cum P. Sanchez. l. 1. hic. D. 69. num. 11. id procedere, si impubes, factus pubes, coram Iudice Ecclesiastico reclamaverit;

præsertim si ab altero contra discessum suum in iudicio postuletur. Cæterò quoniam, ubi ambo jam puberes sunt, idem juris de his est, quod aliis, qui puberes contraxerunt. Textus in *c. de illis*, ei, qui pubes contraxit, non imponit onus aliud, quàm quod reclamare non possit ante pubertatem ejus, qui minoris fuit ætatis.

Coll. 3. ut impuberes post pubertatem, Sponsalia prius inita, reclamando contra illa, dissolvere possint, sufficere pubertatem attigisse; sic Castropalaus de sponsal. d. 1. pag. 17. num. 5. sic enim sunt pubertati proximi per dicta supr. & consequenter puberes legaliter; adeoque non minus ad resiliendum à Sponsalibus impubertate contractis; quàm ad matrimonium contrahendum, impubertate. Hæc autem potestas reclamandi contra prima Sponsalia, adeptâ pubertate, procedit in utroque foro; sic Pirhing. b. t. num. 7. cum Jure Canonico, ut præmissum est; expressè concessa sit; quod nihil utriusque iniquum pro foro fori, vel poli, admittit.

Coll. 4. Puberi, qui cum impubere contraxit Sponsalia, non dari hoc jus adversum illa reclamandi, ante alterius pubertatem *c. de illis. 7. hoc. tit. §. Mulier ibi: Mulier autem, quæ postquam annos nobiles attigit, ei, qui nondum ad annos aptos matrimonii venerat, nupsit; cum in eum semel consenserit, amplius non poterit dissentire, nisi ipse, cui nupsit, postquam ad legitimam ætatem pervenerit, in eam suum negaverit præstare consensum. Neque dicas: si talis non potest reclamare, ante alterius pubertatem; ergo poterit saltem post alterius pubertatem. Sed hanc illationem esse nullam, constat ex c. 4. de Verbor. signif.*

Coll. 5. quando parentes Sponsalia contrahunt pro filiis impuberibus, istis, quousque puberes fiant, non dari potestatem resiliendi; Sanchez. cit. D. 51. n. 22. Ratio est eadem, quæ in prioribus; & constat ex dict. in CC. num. 611. supr. Ubi adverte, hoc jus, concessum impuberibus ad reclamandum adeptâ pubertate, contra priora Sponsalia, procedere, licet Sponsalia fuerint jurata; sic Castropal. cit. n. 9. contra Sanchez. D. 51. à num. 23. quia contrarium nullo jure cautum est; nam quan-

quando in c. ex literis 10. de Sponsalibus dicitur (eos impuberes, qui Sponsalia contraxerunt, et juramento confirmaverunt, cogendos esse, ut contrahant) ex quo aliqui deducunt, juramento vitium ætatis purgari, contractum firmari, & irrevocabilem reddi; sermo est de impuberibus, ita pubertati proximis, ut contrahere possint matrimonium de præsentibus, & Sponsalia firma; ergo juramentum ibi non confirmat, nisi Sponsalia puberum saltem moraliter talium.

619. Coll. 6. ut impubes, factus pubes, reclamando contra Sponsalia in impubertate contracta, licite resiliat, debere reclamare statim, & incontinenti; aliàs enim censetur ratificare, & in priori voluntate persistere; ita Sanchez. l. 1. D. 51. num. 15. qui num. 16. ait: si impubes, ante pubertatem, à Sponsalibus resiliat, nec illum dissentium pubes factus mutet, Sponsalia manere dissoluta. Statim autem, seu illico reclamare censetur, qui intra triiduum reclamat, postquam agnoverit, se pubertatem attingisse. Arg. L. fin. C. de errore advocati; sic Pirhing de desponsat. Impub. num. 7. Porro ad reclamationem illam, seu dissentium, dicit Sanchez. D. 15. num. 16. sufficere actum internum: sed Castropal. cit. num. 5. requirit externum, coram Episcopo, ejus Vicario, vel, (in horum defectu) coram aliis personis honestis, eò quòd contractus Sponsalium requirat consensum externum, sed probabilius est, sufficere, quod docet Sanchez, ut in re, & foro poli, reclamans liber sit; nam minus requiritur, ut desinant; quàm, ut fiant Sponsalia: ad probandum ramen, & in foro fori rectius dicitur, quod affirmat Castropalaus.

620. Quæres, an matrimonia impuberum sint omnino nulla? Resp. non esse dubium, matrimonia impuberum, ante legalem, vel naturalem pubertatem contracta, esse nulla, in vim matrimonii; quia defectus ætatis, jure præscriptæ ad matrimonium valide contrahendum, est impedimentum dirimens ex num. 602. ad matrimonium autem valide contrahendum, jure præscripta est pubertas saltem legalis ex num. 602. & 621. Dubitari autem potest, an, licet ea matrimonia invalida sint in vim matrimonii, saltem valeant in vim Sponsalium? præsertim, si nulliter contracta sint

non tantum ex defectu ætatis, sed etiam solemnitatis substantialis, seu formæ à Tridentino præscriptæ? sed ad hoc jam responsum est, à num. 83. & sequentibus.

Sed præter inibi dicta. not. 1. quòd 621. licet jure naturali ætas aliquorum annorum requiratur ad matrimonium contrahendum, determinatio autem ejus (quòd requiratur in masculo ætas 14. in femina verò. 12. annorum completorum) esse juris tantum humani, tempus illud pro sufficienti statuentis, quòd in ea annorum ætate communiter adesse solet habitus, seu potentia generandi, licet quandoque in aliquibus præveniat, in aliis tardius accedat; quo fit per numerum expressorum annorum, & hoc tempus determinatum, haberi pubertatem legalem ad effectum matrimonii valide contrahendi, licet nondum in contrahentibus adsit pubertas realis, seu naturalis, quæ consistit in vigore nature, quem ostendit habitus corporis, jam sortiti potentiam ad generandum, de qua c. Puberes. 3. b. t. Et quoniam hoc quandoque, ut dictum est, prævertit annos jure determinatos, etiam illa recipitur, & pro legali quoque pubertate ad eundem effectum in jure habetur, ut dictum est in præcedentibus.

Not. 2. impedimentum ex defectu 622. ætatis, quoad discretionem, seu prudentiam, ad debite consentiendum, esse juris naturalis, ac indispensabile; secus, quoad solum numerum annorum; sic enim est tantum juris humani Ecclesiastici, consequenter eodem jure dispensabile à Pontifice; ab inferiore autem non nisi ex urgentissima necessitate boni communis, ut constat ex cap. 2. b. t. de quo jam supr.

Not. 3. Quando certum est, quòd 623. malitia prævertat annos jure præscriptos ad matrimonium valide contrahendum, non esse opus dispensatione; quia sic non laborant impedimento ex defectu pubertatis legalis; sic Pyrrhus Corradus cit. l. 4. c. 3. n. 16. ubi subjungit, quòd ex stylo Romanæ curiæ, in dato casu malitiæ supplementis ætatem notabili tempore, priusquam perveniant ad annos aliàs determinatos, precibus, vel ab eorum parentibus, vel in horum defectu, proximioribus Consanguineis dispensatio peratur; quamvis in re non tam dispensatio, quàm declaratio fit,

fit, defectum eorum in tali casu non ob-
stare.

ARTICULUS V.

*Quem effectum præsent desponsatio-
nes Impuberum?*

624. Resp. constare ex dictis primò, des-
ponsationes impuberum, ante comple-
tum septennium, nullum effectum *in ipsis*
præstare; *in parentibus* verò, qui ipsorum
loco contrahunt, obligationem præstandi
conatum, ut ad præteritatem legitimam, in id,
quod eorum loco promiserunt, consentiant;
secundò desponsationes impube-
rum *per verba de presenti*, factas ante
pubertatem naturalem, vel legalem; ipso
jure nullas esse, sic enim factæ sunt cum
impedimento dirimente; at quoniam,
ut dictum est, num. 83. eo casu valent in
vim Sponsalium de futuro, illis idem, qui
his, effectus tribuendus. Cùm autem im-
puberes, septennio majores, Sponsalia
de futuro validè, licitèque contrahant,
quantum est vi ætatis, de his quæstio est,
quos effectus præsent? 1. an obligent *na-
turaliter*; 2. an sint mutuo ipsorum con-
sensu indissolubilia? 3. an, & qualiter
præsent impedimentum publicæ Justitiæ,
seu honestatis? sed ad. 1. constat ex *n. 146.*
ad 2. à *n. 611.* ad 3. ex dictis à *n. 196.*

625. Pro reliquis ad hunc titulum perti-
nentibus not. 1. quando in *c. Tua nos. 1.*
h. t. dicitur, quòd Pater *pro filio impubere*
(qui minor est septennio) possit Sponsa-
lia contrahere, quæ, cùm adoleverit, *te-
neatur* adimplere; *pro pubere* verò non,
nisi consentiat, textum non intelligi de
debito præcepti, sed honestatis, ut dixi-
mus loc. cit. sicut enim filius, vel filia ho-
nestè exigit consensum Patris, quando
vult nubere, quin eo non petito vitietur
matrimonium contractum, ut docet
Covarr. *de sponsal. pag. 2. cap. 3. §. 8. num. 1.*
& complures alii: sic etiam honestè se-
quitur Sponsalia parentum pro impubere
contracta, quin illis neglectis contra-
hens cum alia, exinde hic contractus in-
validetur.

626. Not. 2. quando dicitur, Patrem *pro*
impubere infra septennium constituto pos-
se contrahere Sponsalia, *non autem pro pu-
bere, nisi consentiat*, non esse intelligend-
um, quòd ea Patris promissio pro im-

pubere, quantumvis à Promissario acce-
ptata, etiam cum repromissione, faciat
Sponsalia vera, & in re (hæc enim non stant
sine consensu proprio personarum præsti-
to, vel personaliter per ipsosmet Sponsos,
vel Procuratorem ab ipsis ad hoc speciali-
ter constitutum) sed tantum Sponsalia *in*
spe, & tacitè imbibitâ conditione, *si*, cùm
propriâ voluntate consentire poterit,
natum habuerit, quod ejus nomine à parente
gestum est.

Ne tamen ea verba (*omnino debet*) 627
careant effectu, qui eis *præter debitum ho-
nestatis* tribui potest, dicendum aliqui exi-
stimant, ultra debitum honestatis, etiam
aliud debitum imponi liberis ex Sponsali-
bus à Patre pro illis contractis, dum ipsi
consentire nondum valent, nimirum, *non*
recedendi ab illis, antequam ad annos, in
quibus ipsi consentire possint, *perveniant*,
id, quod est *septennium completum*. Pro
hac opinione apud Barbof. *in c. 1. b. t. n. 6.*
refertur Covarr. *lib. 3. variar. c. 14. num. 3.*
& alii. Verùm, etsi hoc probabiliter di-
catur, hæc tamen obligatio, *expectandi*
septennium, ut filio infanti resilire liceat
à Sponsalibus à Patre contractis pro eo,
ex contractu Patris, tanquam sponsalizio
provenire non potest; nam hoc supponit
filium absque consensu suo, dictis aut fa-
ctis expresso, obligari ex Patris promissio-
ne, & Sponsalia statim valere, quod est
falsum, ex *c. unico. 30. q. 2.*

Idem habetur in *c. Unico, b. t. in 6.* 628
ubi expressè dicitur, Sponsalia amborum
infantium, vel alterius tantum, per super-
venientiam majoris ætatis, non validari,
nec publicam honestatem induci, nisi fue-
rint ratificata expressè, vel tacitè, verbo,
vel factò, aut cohabitatione. Sic Alagona
in Compend. pag. 571. Sanchez. *lib. 1. d. 16.*
num. 5. & seqq. & observandum in *c. 6.*
unico. §. idem quoque, addi: Sponsalia per
verba de præsent contracta inter impube-
rem, & puberem, vel inter impuberes,
non proximos pubertati, valere ut Sponsalia
de futuro.

Not. 3. in *c. Accessit. 5. b. t.* haberi, si 629
puella ante desponsationem septimum
annum compleverat, licet Vir ab ea de-
sponsatione ipsius puellæ, ipso jure fue-
rit absolutus, cùm ea in ipsum consentire
noluerit, *inhonestum videri*, ut Matrem
habeat, cujus filia sibi fuit desponsata; &
ex